

Ota suunta Lahden ammattikorkeakouluun!

Lahden ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysalan laitos
Erikoistumisopinnot

Opinto-opas 2006 - 2007

Sosiaali- ja terveystalalan erikoistumisopinnot 30 op OHJAAJANA JA OPPIJANA TYÖYHTEISÖSSÄ

Sosiaali- ja terveystalalan peruskoulutuksessa ja käytännön työkokemuksen myötä omaksuttu osaaminen ei tällä hetkellä aina riitä. Ohjaaja, hoitaja, terapeutti, johtaja, esimies tai opettaja saattaa olla työnsä uusien puitteiden ja merkitysten edessä yhtä hämillään kuin hänen ohjattavansa. Työkäytäntö edellyttää uudenlaista ammatillisuuden ja asiantuntijuuden hahmottamista arkipäivässä. (Spangar, Pasanen & Onnismaa, 2000.)

Työntekijät kohtaavat työssään usein ohjaustaitoja edellyttäviä tilanteita. Ohjaajana ja oppijana työyhteisössä erikoistumisopinnot tavoitteena on lisätä tietoa ohjaamistilanteista ja niihin yhteydessä olevista tekijöistä.

Opintojen aikana on mahdollista kehittää ohjaamistilanteiden hallintaa ja omia vuorovaikutustaitoja. Koulutuksen aikana on mahdollista kehittää valmiuksia tutkivaan ja kehittävään työotteeseen.

Lähteet

Spangar, T., Pasanen, H. & Onnismaa, J. (toim.).2000. Ohjaus ammattina ja tieteenalana 1. Ohjauksen lähestymistavat ja tutkimus. WS Bookwell Oy, Juva.

Osallistuminen lähiopetusjaksoihin ja arviointi

Teoriaopinnoista noin neljännes on lähiopetusta ja ne järjestetään pääsääntöisesti perjantaina ja lauantaina yhdestä kahteen kertaan kuukaudessa. Opinnot etenevät prosessimaisesti. Myös Moodle-verkkoalustaa hyödynnetään opinnoissa.

Oppimisprosessin eteneminen edellyttää aktiivista osallistumista lähiopetusjaksoihin. Esteen sattuessa, opiskelijan tulee sopia tutorin kanssa opiskelun toteuttamisesta.

Opinnot arvioidaan asteikolla hyväksytty/täydennettävä/hylätty. Todistuksen saaminen edellyttää kaikkien opintojaksojen hyväksyttyä suorittamista.

Henkilökohtaisen opetussuunnitelman laatiminen (HOPS)

Henkilökohtainen opetussuunnitelma laaditaan tutorin kanssa opintojen alkuvaiheessa.

OPINTOJEN RAKENNE

Sosiaali- ja terveystalalan erikoistumisopinnot

Ohjaajana ja oppijana työyhteisössä - erikoistumisopinnot	
YLEISET OPINNOT 3 OP	3
08OPPIJA06 Minä oppijana	2
08TUTKIVA06 Tutkiva ja kehittävä työote	1
AMMATILLISET / TÄYDENTÄVÄT OPINNOT 12 OP	12
08OHJAUS06 Ohjauksen käsite	1
08VOIMA06 Voimavara- ja ohjaus	1
08AIKOPP06 Aikuinen oppijana	1
08OHJAAJA06 Minä ohjaajana ja oppijana	1
08VUORO06 Vuorovaikutus ja dialogisuus ohjauksessa	3
08OH-PRO06 Ohjausprosessi	4
08YHTEIÖ06 Yhteisöllisyys ohjauksessa ja oppimisessa	1
PROJEKTITYÖ 15 OP	15
08PROJETTYÖ Projektityö	15
ERIKOISTUMISOPINNOT YHTEENSÄ 30 OP	30

YLEISET OPINNOT 3 OP

08OPPLJA06 MINÄ OPPLJANA 2 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija orientoituu erikoistumisopintoihin ja oman oppimisensa tiedostamiseen, suunnitteluun ja arviointiin. Hän oppii käyttämään oppimispäiväkirjaa ja portfolioa arvioidessaan asiantuntijuuteen kasvuaan. Opiskelija harjaantuu tietotekniikan käytössä ja suoriutuu verkkopohjaisesta opetuksesta.

- henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatiminen (HOPS)
- portfolio, tutorointi, itseohjautuvuus, oppimispäiväkirja
- sähköposti, internet, moodle-alusta

Suoritustapa ja arviointi

Luento, omatoiminen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely.

Portfoliokansion tekeminen.

Oppimispäiväkirjan kirjoittaminen.

Arviointi hyväksytty/täydennettävä/hylätty.

Opiskelumateriaali

Härkönen, P. 1999. Portfoliokäsikirja. Ammattikorkeakouluopiskelijoiden ammatillinen kasvu. SAMOK.

Lindberg, J. 1994. Oppimaan oppiminen: opas oppimistaitojen kehittämiseen. Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus.

Niikko, A. 2000. Portfolio oppimisen avartajana. Tammi, Tampere.

Saranto, K. & Korpela, M. (toim.) 1999. Tietotekniikka ja tiedonhallinta sosiaali- ja terveydenhuollossa. WSOY, Porvoo.

Muu ajankohtainen materiaali sovitaan opintojen aikana.

08TUTKIVA06 TUTKIVA JA KEHITTÄVÄ TYÖOTE 1 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija perehtyy opiskeltavan aihealueen tutkimuksiin ja ymmärtää tutkitun tiedon merkityksen oppimisen ja ohjaamisen näkökulmasta. Opiskelija harjaantuu tieteellisen aineiston hakemisessa eri tietokannoista ja/tai lähteistä sekä oppii lukemaan tutkimuksia kriittisesti. Lisäksi opiskelija pohtii tiedon sekä tutkimuksen käyttöä ja soveltamista omassa työssään.

Suoritustapa ja arviointi

Luento, omatoiminen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely.

Oppimispäiväkirjan kirjoittaminen.

Arviointi hyväksytty/täydennettävä/hylätty.

Opiskelumateriaali

Tieteelliset julkaisut ja artikkelit.

Opiskelumateriaali sovitaan opintojen alussa.

AMMATILLISET OPINNOT 12 OP

08OHJAUS06 OHJAUKSEN KÄSITE 1 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija paneutuu ohjauksen käsitteeseen ja perehtyy ohjauksen ja oppimisen ajankohtaisiin haasteisiin. Opiskelija tiedostaa ohjauksen monet ulottuvuudet ja tarkastelee ohjausta monitieteisesti ja eri ammattien lähtökohdista käsin.

Suoritustapa ja arviointi

Luento, omatoiminen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely.

Oppimispäiväkirjan kirjoittaminen.

Arviointi hyväksytty/täydennettävä/hylätty.

Opiskelumateriaali

Eteläpelto, A. & Tynjälä, P. 1999. Oppiminen ja asiantuntijuus, työelämän ja koulutuksen näkökulmia. WSOY – Kirjapainoyksikkö, Juva. Soveltuvin osin.

Ojanen, S. 2000. Ohjauksesta oivallukseen. Ohjausteorian kehittäjä. Saarijärven Offset Oy.

Muu opiskelumateriaali sovitaan opintojakson alkaessa.

08VOIMA06 VOIMAVARALÄHTÖISYYS JA OHJAUS 1 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija tiedostaa ohjaustyön mahdollisuudet ja vaatimukset sekä niiden yhteydet voimavarojen käyttöön.

Suoritustapa ja arviointi

Luento, omatoiminen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely.

Oppimispäiväkirjan kirjoittaminen.

Arviointi hyväksytty/täydennettävä/hylätty.

Opiskelumateriaali

Spangar, T., Pasanen, H. & Onnismaa, J. (toim.).2000. Ohjaus ammattina ja tieteenalana 1. Ohjauksen lähestymistavat ja tutkimus. WS Bookwell Oy, Juva.

Muu opiskelumateriaali sovitaan opintojakson alkaessa.

08AIKOPP06 AIKUINEN OPPIJANA 1 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija syventää ymmärrystään aikuisen oppimisesta. Opiskelija kertoo tärkeimmät oppimisenäkemykset ja tarkastelee niitä aikuisen oppijan näkökulmasta.

Suoritustapa ja arviointi

Luento, omatoiminen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely.

Oppimispäiväkirjan kirjoittaminen.

Arviointi hyväksytty/täydennettävä/hylätty.

Opiskelumateriaali

Koro, J. 1993. Aikuinen oman oppimisensa ohjaajana. Jyväskylän yliopisto, Jyväskylä.

Otala, L. 1999. Osajana opintiellä. Opas elinikäisen oppimisen matkalle. WSOY – Kirjapainoyksikkö, Porvoo.

Paane-Tiainen, T. 2000. Oppijaksi aikuisena. Oy Edita Ab, Helsinki.

Rauste-von Wright. M. & von Wright. J. 1994. Oppiminen ja koulutus. WSOY:n graafiset laitokset, Juva.

Muu opiskelumateriaali sovitaan opintojakson alkaessa.

08OHJAAJA06 MINÄ OHJAAJANA JA OPPIJANA 1 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija kehittää itsetuntemustaan ja tarkastelee itseään sekä oppijana että ohjaajana. Opiskelija tiedostaa omat vahvuutensa ja kehittämisaalueensa ohjaustyössä.

Suoritustapa ja arviointi

Luento, omatoiminen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely.

Oppimispäiväkirjan kirjoittaminen.

Arviointi hyväksytty/täydennettävä/hylätty.

Opiskelumateriaali

Ojanen, S. 2000. Ohjauksesta oivallukseen. Ohjausteorian kehittelyä. Saarijärven Offset Oy.

Ojanen, S. 1990. Ohjausprosessi opettajakoulutuksessa. Salpausselän Kirjapaino Oy.

Muu opiskelumateriaali sovitaan opintojakson alkaessa.

08VUORO06 VUOROVAIKUTUS JA DIALOGISUUS OHJAUKSESSA 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija perehtyy vuorovaikutuksen monimuotoisuuteen ja kehittyy erilaisten tilanteiden tunnistamisessa ja ymmärtämisessä. Opiskelija harjaantuu tiedostamaan yksilön ja ryhmän erilaiset haasteet vuorovaikutustilanteissa.

Opiskelija tutustuu dialogisuuden käsitteeseen ja ymmärtää toimintansa merkityksen dialogisessa vuorovaikutussuhteessa.

Suoritustapa ja arviointi

Luento, omatoiminen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely.

Opintojakso rakentuu oppimistehtävän, joka sisältää oman työn videoinnin, ja lähipäivien vuoropuhelulle.

Arviointi hyväksytty/täydennettävä/hylätty.

Opiskelumateriaali

Aarnio, H. 1999. Dialogia etsimässä. Vammalan Kirjapaino Oy. Vammala. Soveltuvin osin.

Ojanen, S. 2000. Ohjauksesta oivallukseen. Ohjausteorian kehittelyä. Saarijärven Offset Oy.

Sarja, A. 2000. Dialogiaoppiminen pienryhmässä, opettajaksi opiskelevien harjoitteluprosessi terveydenhuollon opettajakoulutuksessa. ER-Paino Ky, Lievestuore. Soveltuvin osin.

Vehviläinen, S. 2001. Ohjaus vuorovaikutuksena. Yliopistopaino, Helsinki.

Muu opiskelumateriaali sovitaan opintojakson alkaessa.

08OH-PRO06 OHJAUSPROSESSI 4 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija syventää tietojaan ohjausprosessista ja harjaantuu käytännön käytännön ohjaustyössä. Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi omaa toimintaansa ohjausprosessissa.

Suoritustapa ja arviointi

Luento, omatoiminen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely.

Oppimispäiväkirjan kirjoittaminen.

Arviointi hyväksytty/täydennettävä/hylätty.

Opiskelumateriaali

Järvinen, A. Koivisto, T. & Poikela, E. 2000. Oppiminen työssä ja työyhteisössä. WS Bookwell Oy, Juva. Soveltuvin osin.

Ojanen, S. 1990. Ohjausprosessi opettajankoulutuksessa. Salpausselän Kirjapaino Oy.

Räkköläinen, M. & Uusitalo, I. (toim.) 2001. Työssäoppiminen ja ohjaus ammatillisissa oppilaitoksissa. Tammer-Paino Oy, Tampere.

Vehviläinen, S. 2001. Ohjaus vuorovaikutuksena. Yliopistopaino, Helsinki.

Muu opiskelumateriaali sovitaan opintojakson alkaessa.

08YHTEIÖ06 YHTEISÖLLISYYS OHJAUKSESSA JA OPPIMISESSA 1 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija perehtyy yhteisöllisyyden käsitteeseen ja pohtii yhteisöllisyyttä ohjauksen ja oppimisen näkökulmasta.

Opiskelija soveltaa omaksumaansa tietoa käytännön työelämään.

Suoritustapa ja arviointi

Luento, omatoiminen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely.

Oppimispäiväkirjan kirjoittaminen.

Yhteisöllisyyden vaatimukset huomioonottava, työparityöskentelynä laadittu ohjaustilanne sekä sen toteutus ja arviointi.

Arviointi hyväksytty/täydennettävä/hylätty.

Opiskelumateriaali

Opiskelumateriaali sovitaan opintojakson alkaessa.

PROJEKTITYÖ 15 OP

08PROJETYÖ PROJEKTITYÖ 15 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija harjaantuu näkemään muuttuvan yhteiskunnan työelämälle asettamat haasteet. Opiskelija kehittyy tutkiva työote -ajattelussaan ja toiminnassaan.

Opiskelija osaa projektityöhön liittyvän työskentelyn ja pystyy kriittisesti soveltamaan projektityöstä saatua tietoutta käytännön kehittämishankkeeseen. Projektityön avulla opiskelija oppii kehittämään omaa työtään ja työskentelyään sekä yhteistyötaitojaan.

Suoritustapa ja arviointi

Luento, omatoiminen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely.

Opiskelija suunnittelee yksin tai ryhmänsä opiskelijoiden kanssa hankkeen, joka toteutetaan koulutuksen aikana.

Seminaarit (aihe-, suunnitelma- ja tutkintoseminaarit) osallistuminen ja opponenttina toiminen

Projektityöjakso voi sisältää myös harjoittelua, josta on sovittava tutorin kanssa.

Arviointi hyväksytty/täydennettävä/hylätty.

Opiskelumateriaali

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2000. Tutkija ja kirjoita.

Kettunen, S. 2003. Onnistu projektissa. WSOY, Helsinki.

Ruuska, K. 1999. Projekti hallintaan. Suomen ATK-kustannus, Espoo.

Salonen, L. 1996. Teemme projektin. Posiplan Oy.

Virtanen, P. 2000. Projektityö. WSOY, Helsinki.

Lahden ammattikorkeakoulun tutkintotöiden raportointiohje. 2005.

Muu materiaali sovitaan opintojen aikana.

Sosiaalialan erikoistumisopinnot 30 op

LAPSI KUORMITTAVASSA KASVUYMPÄRISTÖSSÄ

– Mielenterveystyön ja lastensuojelutyön kosketuspintoja

Johdanto

Perheiden pahoinvointi, mielenterveysongelmien lisääntyminen ja vanhemmuuden tuen tarve ovat vahvasti läsnä sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten työssä, yhteiskunnallisessa päätöksenteossa ja erityisesti niiden henkilöiden elämässä, jotka elävät arkeaan mielenterveydellisten ongelmien kanssa. Erityisesti lasten asema ja elämän lähtökohdat mielenterveysongelmien kuormittamassa kasvuympäristössä saattavat muodostua niin huolestuttaviksi, että perheen tilanne vaatii sekä terapeuttista että lastensuojelullista puuttumista.

Ammattilaiset saattavat suunnitella perheen asioiden järjestelyä siten, että perhe kokee jäävänsä ulkopuoliseksi omassa elämässään. Myös lastensuojelu- ja mielenterveystyöntekijät saattavat toimia erikseen ja eri lähtökohdista perheen tukemiseksi.

Erikoistumisopintojen tavoitteena on syventää tietämystä lastensuojelun ja mielenterveystyön yhteisistä alueista. Opinnoissa käsitellään niitä rajapintoja, joilla ammattilaiset toimivat ja tekevät ratkaisuja sekä lastensuojelu- että mielenterveyslainsäädännön pohjalta. Tavoitteena on myös pohtia perheen oman osallisuuden ja keskustelukumppanuuden lisäämistä oman asiansa käsittelyssä yhdessä ammattilaisten kanssa.

Erikoistumisopinnot on tarkoitettu sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille, jotka haluavat syventää osaamistaan ja kehittää uudenlaista työskentelyotetta mielenterveydellisesti kuormittavissa oloissa elävien lasten ja heidän perheidensä tukemiseen.

Koulutuksen tavoitteet

- Syventää lastensuojelu- ja mielenterveystyön kosketuspintojen tuntemusta
- Perehtyä perheen ja lapsen riippuvuuteen toisistaan psyykkisen haavoittumisen näkökulmasta
- Lisätä ymmärrystä eri ammatillisten orientaatioiden näkökulmista ja työn käytännöistä lapsiperheiden mielenterveysongelmiin
- Perehtyä moniammatilliseen ja monitoimijaiseen yhteistyöhön
- Saada valmiuksia työskennellä moniammatillisesti kuormittavissa oloissa elävien perheiden kanssa.

Opiskelun luonne

Erikoistumisopintojen toteutuksessa teoreettisen tiedon rinnalla pidetään tärkeänä myös jokapäiväisessä työssä syntyvää kokemusta. Oppiminen ymmärretään prosessiksi, jossa kokemuksen mukanaan tuomat havainnot ja ristiriitaisuudet ruokkivat uuden tiedon ja kokemusten työstämisen tarvetta. Tavoitteena on, että tiedon käsitteellinen jäsentäminen herättää uutta oivallusta, jota voidaan hyödyntää käytännön tilanteissa ja joka antaa varmuutta arkiseen työskentelyyn.

Opiskeluun liittyy tutkiva- ja kehittävä ote. Toimintatapa on yhteistoiminnallista ja osallistujien ammatillisuutta hyödyntävää. Lähiopetuskertojen väliseksi ajaksi on suunniteltu erilaisia oppimistehtäviä. Myös lähiopetus on tavoitteiltaan ja toteutukseltaan vaihtelevaa. Lähiyöskentely voi olla uuden tiedon välittämistä, näkemyksellistä työskentelyä tai omien kokemusten ja työskentelytapojen jakamista ja uudelleen jäsentämistä. Prosessin jäsenyneen etenemisen vuoksi on tärkeää, että osallistujat osallistuvat lähiyöskentelyyn sekä varaavat aikaa työstää tehtäviä itsenäisesti määrääjässä.

Sosiaalialan erikoistumisopintojen rakenne

Lapset kuormittavassa kasvuympäristössä – mielenterveystyön ja lastensuojelutyön kosketuspintoja	
YLEISET OPINNOT 5 OP	5
08PERLA06 Perhe lapsessa	5
AMMATILLISET OPINNOT 15 OP	15
08VHAAVOIT06 Haavoittuvat yksilöt ja kuormittavat ympäristöt	8
08AMMLÄH06 Ammatillaiset ja läheiset mukana asiakkaan asiassa	7
ERIKOISTUMISTYÖ / PROJEKTITYÖ 15 OP	10
08ER-MEN Erikoistumistyö ja siihen liittyvät menetelmäopinnot	10
ERIKOISTUMISOPINNOT YHTEENSÄ 30 OP	30

YLEISET OPINNOT 5 OP

08PERLA06 PERHE LAPSESSA 5 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelijat tarkastelevat perheitä psyykkisen haavoittuvuuden ja kuormittumisen näkökulmasta. Opiskelijat syventävät tietämystään perheiden ja perheenjäsenten vaikeuksien kasautumisesta. Opiskelijat pohtivat perheen osallisuutta ja kumppanuutta tukiverkostoissa sekä interventioiden oikeutusta lastensuojelun ja mielenterveystyön kentässä

- sisäisen haavoittuvuuden yksilöllisyys ja vaikeuksien kasautuminen
- verkostot perheen elämässä
- perheen osallisuus ja interventioiden oikeutus

Suoritustapa

Orientoiva tehtävä, luennot, lähityöskentely, oppimistehtävät

Opiskelumateriaali

Eriksson, E. & Arnkil, T. E. 2005. Huoli puheeksi: opas varhaisista dialogeista. Stakes, Helsinki.
 Rönkä, A. & Kinnunen, U. (toim.) 2002. Perhe ja vanhemmuus: suomalainen perhe-elämä ja sen tukeminen. PS-kustannus, Jyväskylä.
 Saurama, E. 2002. Vastoin vanhempien tahtoa. Helsingin kaupungin tietokeskus, Helsinki.
 Sinkkonen, J. & Kalland, M. (toim.) 2002. Varhaiset ihmissuhteet ja niiden häiriintyminen. WSOY, Helsinki.
 Muu kurssilla ilmoitettava materiaali.

AMMATILLISET OPINNOT 15 OP

08HAAVOIT06 HAAVOITTUVAT YKSILÖT JA KUORMITTAVAT YMPÄRISTÖT 8 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelijat hahmottavat mielenterveystyön ja lastensuojelun rajapintojen haasteet. Opiskelijat syventävät tietämystään sekä lasten ja nuorten että vanhempien mielenterveysongelmista ja niiden vaikutuksista perhedynamiikkaan. Opiskelijat pohtivat eri professioiden asiantuntijavaltaa, diagnosoinnin merkitystä ja lainsäädännöllisiä kysymyksiä. Ympäristöjen kuormittavuutta käsitellään elämän käännekohtien, kriisien ja kulttuurisuuden näkökulmista.

- eri perheenjäsenten mielenterveysongelmat ja perheen kuormittavuus
- asiantuntijavaltaa: psykiatriikkaa ja lastensuojelua
- lainsäädännölliset kysymykset
- kulttuurisuus perheen mielenterveysongelmissa

Suoritustapa

Luennot, lähityöskentely, oppimistehtävät

Opiskelumateriaali

- Kaivosoja, M. 1996. Pakko auttaa: tutkimus mielenterveyslain säätämisen heijastumisesta alaikäisten pakkoauttamiskäytäntöihin vuosina 1991-1993. STM, Helsinki.
- Lepola, U., Koponen, H., Leinonen, E., Joukamaa, M., Isohanni, M. & Hakola, P. 2002. Psykiatria. WSOY, Helsinki.
- Sinko, P. 2004. Laki ja lastensuojelu: juridisoituvat käytännöt sosiaaliryöön arjessa ja asiantuntijuuden määrittelyssä. Palmenia-kustannus, Helsinki.
- Solantaus, T. & Ringbom, A. 2002. Miten autan lastani? Opas vanhemmille, joilla on mielenterveyden ongelmia. Picascript Oy, Helsinki.
- Muu kurssilla ilmoitettava materiaali.

08AMMLÄH06 AMMATILAISET JA LÄHEISET MUKANA ASIAKKAAN ASIASSA 7 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelijat ymmärtävät lastensuojelun ja mielenterveyden yhdessä toimimisen merkityksen kuormittavissa perhetilanteissa. Opiskelijat perehtyvät erilaisiin työskentelymalleihin ja alkavat pohtia omaa työskentelykulttuuriaan niiden pohjalta.

- moniammatillisuus ja monitoimijaisuus
- eri työskentelynäkökulmia
- dialogisuus
- ajankohtaiset kehittämis- ja tutkimushankkeet
- tukitoimien laatu ja vaikuttavuus

Suoritustapa

Luennot, lähityöskentely, oppimistehtävät

Opiskelumateriaali

- Berg, L. & Johansson, M. 2003. Psykoedukaation työkirja: psyykkisesti sairastuneen ja hänen perheensä/tukiryhmänsä kanssa toteutettava ohjaus. Profami, Helsinki.
- Haarakangas, K. (toim.) 2002. Mielisairaala muuttuu. Keroputaan sairaalan kokemuksia psykiatrisen hoidon kehittämisessä: avoimen dialogin hoitomalli. Suomen kuntaliitto, Helsinki.
- Haarakangas, K. & Seikkula, J. (toim.) 1999. Psykoosi - uuteen hoitokäytäntöön. Kirjayhtymä, Helsinki.
- Heino, T. 2003. Kokemuksia läheisneuvonpidosta: päiväkirja-aineiston raportointi. Stakes, Helsinki.
- Holmberg, T. 2003. Lapset ja vanhempien päihdeongelma: opas vanhemmille, lastensuojelun ammattilaisille ja muille lasten kanssa työskenteleville. Lasten keskus, Helsinki.
- Kähkönen, S., Karila, I. & Holmberg, N. (toim.) 2001. Kognitiivinen psykoterapia. Gummerus, Jyväskylä.
- Möller, S. 2004. Sattumista suunnitelmallisuuteen: lapsen elämäntilanteen kartoitus lastensuojelussa. Pesäpuu, Jyväskylä.
- Seikkula, J. & Arnkil, T. E. 2005. Dialoginen verkostotyö. Tammi, Tampere.
- Muu kurssilla ilmoitettava materiaali.

ERIKOISTUMISTYÖ 10 OP

0808ER-MEN05 ERIKOISTUMISTYÖ JA SIIHEN LIITTYVÄT MENETELMÄOPINNOT 10 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opintoihin liittyy erikoistumistyö, jonka laajuus on 7 op. Erikoistumistyön aiheen tulee liittyä lastensuojelu- ja mielenterveyden liittymäkohtiin sekä tekijän omaan työhön ja sen kehittämiseen. Erikoistumistyö voi olla kartoitus, tutkimus, projekti tai kehittämishanke. Tavoitteena on kehittää omaa ammatillisuuttaan ja harjaantua oman työn arvioinnissa ja kehittämisessä sekä työn raportoinnissa.

Suoritustapa

Erikoistumistyön toteuttamiseen liittyy menetelmäopinnoita, joiden laajuus on 3 op. Menetelmäopinnoissa osallistujat perehtyvät projektin/hankkeen toteutuksen eri vaiheisiin ja muihin menetelmiin, joilla voidaan kehittää omaa työtä. Menetelmäopintoihin liittyen osallistujat tuottavat erikoistumistyön ideapaperin ja erikoistumistyön suunnitelman. Opintoihin liittyy myös ryhmäohjaus, joka on samalla erikoistumistyön väliarviointia.

Opiskelumateriaali

- Heikkinen H., Huttunen, R. & Moilanen, P. (toim.) 1999. Siinä tutkija missä tekijä. Toimintatutkimuksen perusteita ja näköaloja. Atena-kustannus, Juva.
- Jalava U. & Virtanen P. 1998. Tietoa luova projekti, polku oppivaan organisaatioon. Kirjayhtymä, Tampere.
- Lahden ammattikorkeakoulun opinnäytetyöohje. 2001. Lahden ammattikorkeakoulun julkaisu. Sarja B.
- Oppimateriaalia, osa 1.
- Seppänen-Järvinen R. 1999. Luottamus prosessiin. Kehittämistyön luonne sosiaali- ja terveysalalla. Stakes, Helsinki.
- Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Tammi, Helsinki.
- Muu kurssilla ilmoitettava materiaali.

Hoitotyön erikoistumisopinnot 30 op

MIELENTERVEYSTYÖN ERIKOISTUMISOPINNOT

Hyvinvointialan työntekijät kohtaavat työssään hyvin usein mielenterveysongelmaisia asiakkaita. Ammattikorkeakoulun mielenterveystyön erikoistumisopinnot tarjoavat mahdollisuuden oman työminän ja työyhteisön tarkasteluun sekä kehittämiseen.

Mielenterveystyön erikoistumisopintojen tavoitteena on lisätä tietoja mielenterveydestä ja sen häiriöistä. Opintojen aikana on mahdollista kehittää mielenterveysongelmaisten asiakkaiden ja heidän läheistensä kohtaamisen taitoja ja niiden soveltamista erilaisissa tehtävissä ja toimintaympäristöissä.

Lisäksi opinnoissa tarkastellaan mielenterveyttä suhteessa yksilöiden, perheiden, ryhmien ja yhteisöjen hyvinvoinnin näkökulmasta sekä eri kulttuuritaustat huomioon ottaen.

Koulutuksen aikana on mahdollista kehittää valmiuksia tutkivaan työhönsä ja tutkimusten käyttöön.

Hoitotyön erikoistumisopintojen rakenne

Mielenterveystyön erikoistumisopinnot	
MIELENTERVEYSTYÖN OPINTOJEN PERUSTA 4 OP	4
08AMMKE06 Ammatillinen kehittyminen	1
08ITSET06 Itsetuntemus ja mielenterveys	2
08YPYM06 Yksilö, perhe, yhteisö ja mielenterveys	1
AMMATILLISET OPINNOT 11 OP	11
08MTEEMA06 Mielenterveyden teema	8
08YHMEKA06 Yhteiskunnalliset ohjausmekanismit	7
08VUOMIE06 Vuorovaikutus ja toiminta mielenterveystyön kentässä	
08HYTKY06 Hyvinvointitekniikka ja mielenterveystyö	
PROJEKTITYÖ 15 OP	15
08PROSUU06 Projektityön perusteet ja hankkeen suunnittelu	2
08PROJETTYÖ Projektityö	12
ERIKOISTUMISOPINNOT YHTEENSÄ 30 OP	30

MIELENTERVEYSTYÖN OPINTOJEN PERUSTA 4 OP

08AMMKE06 AMMATILLINEN KEHITTÄMINEN 1 OP

Tavoitteet ja sisältö:

Opiskelija orientoituu erikoistumisopintoihin sekä oman oppimisensa tiedostamiseen, suunnitteluun ja arviointiin.

Suoritustapa ja arviointi

Opiskelija laatii oman opiskelusuunnitelmansa sekä käynnistää oppimispäiväkirjan kirjoittamisen ja aloittaa oman portfolioyöskentelynsä.

Arviointi hyväksytty / täydennettävä

Opiskelumateriaali:

Niikko, A. 2001. Portfolio oppimisen avartajana. Tammi, Helsinki.

Paane-Tiainen, T. 2001. Oppijaksi aikuisena. Edita, Helsinki.

Otala, L. 2001. Osaajana opintielä. Opas elinikäisen oppimisen matkalle. WSOY, Porvoo.

Ajankohtaiset artikkelit ja verkkolähteet

08ITSET06 ITSETUNTEMUS JA MIELENTERVEYS 2 OP

Tavoitteet ja sisältö:

Opiskelija kehittää itsetuntemustaan ja itsearvostustaan sekä ihmisenä että mielenterveystyön asiantuntijana yksin ja yhteisön jäsenenä. Opiskelija tunnistaa ihmis- ja terveystieteiden kulttuuri- ja aikasidonnaisuuden mielenterveystyössä. Opiskelija tarkastelee ihmisen elämäntieteen tutkimuksen valossa, dialogisuutta itsereflektion ja ihmissuhteiden mahdollistajana sekä mielenterveystyön eettinen näkökulmia.

Suoritustapa ja arviointi:

Opiskelija jatkaa oppimispäiväkirja- ja portfoliotyöskentelyään.

Arviointi hyväksytty / täydennettävä

Opiskelumateriaali:

Valkonen-Korhonen, M., Lehtonen, K. & Tuovinen, T. (toim.) 2003. Mielenterveys uusiutuvana voimavarana. Yliopistopaino, Helsinki.

08YPYM06 YKSILÖ, PERHE, YHTEISÖ JA MIELENTERVEYS 1 OP

Tavoitteet ja sisältö:

Opiskelija ymmärtää mielenterveyden sisällön ja merkityksen yksilön, perheen ja yhteisön hyvinvoinnin näkökulmasta. Opiskelija tiedostaa maailmassa ja ihmiselämässä tapahtuvien muutosten yhteyksiä mielenterveyteen.

Suoritustapa ja arviointi

Arviointi hyväksytty / täydennettävä

Opiskelumateriaali:

Opiskelumateriaalista sovitaan opintojakson alkaessa.

AMMATILLISET OPINNOT 11 OP

08AMMKE06 MIELENTERVEYDEN TEEMA 2 op

Tavoitteet ja sisältö:

Opiskelija paneutuu mielenterveystyön ajankohtaisiin haasteisiin ja pohtii mielenterveystyön etiikkaa ja arvofilosofiaa. Opiskelija tiedostaa mielenterveyden monet ulottuvuudet ja tarkastelee mielenterveystyötä monitieteisesti ja eri ammattien lähtökohdista käsin.

Suoritustapa ja arviointi:

Luento, omatoiminen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely.

Arviointi hyväksytty / täydennettävä

Opiskelumateriaali:

Opiskelumateriaalista sovitaan opintojakson alkaessa.

08YHMEKA06 YHTEISKUNNALLISET OHJAUSMEKANISMIT 2 op

Tavoitteet ja sisältö:

Opiskelija syventää tietoaan ja ymmärrystään terveystieteistä ja mielenterveystyön ohjaus- ja palvelujärjestelmästä. Hän saa tietoa mielenterveystyöhön liittyvistä oikeusturvan, lainsäädännön ja terveystalouden asioista. Lisäksi hän lisää tietämystään yrittäjyydestä mielenterveystyössä.

Suoritustapa ja arviointi:

Luento, omatoiminen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely.

Arviointi hyväksytty / täydennettävä

Opiskelumateriaali:

Opiskelumateriaalista sovitaan opintojakson alkaessa.

08VUOMIE06 VUOROVAIKUTUS JA TOIMINTA MIELENTERVEYSTYÖN KENTÄSSÄ 5 OP

Tavoitteet ja sisältö:

Opiskelija perehtyy vuorovaikutuksen monimuotoisuuteen ja kehittyä erilaisten tilanteiden tunnistamisessa ja ymmärtämisessä. Opiskelija harjaantuu tiedostamaan yksilön, perheen ja yhteisön erilaiset haasteet vuorovaikutustilanteissa. Opiskelija syventää itsetuntemustaan ja ymmärtää oman toimintansa merkityksen dialogisessa vuorovaikutussuhteessa. Opiskelija tiedostaa mielenterveystyön mahdollisuudet ja vaatimukset sekä niiden yhteydet voimavarojen käyttöön. Opiskelija kehittää valmiuksiaan huolehtia omista ja työyhteisönsä inhimillisistä voimavaroista mielenterveystyössä.

Suoritustapa ja arviointi

Dialogiluento, omatoiminen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely.

Oppimistehtävät, -päiväkirja ja portfolioyöskentely

Arviointi hyväksyty / täydennettävä

Opiskelumateriaali:

Opiskelumateriaalista sovitaan opintojakson alkaessa.

08HYTKY06 HYVINVOINTITEKNOLOGIA JA MIELENTERVEYSTYÖ 2 OP**Tavoitteet ja sisältö:**

Opiskelija perehtyy hyvinvointiteknologian tarjoamiin mahdollisuuksiin työelämässä. Opiskelija kehittää rohkeuttaan ja valmiuksiaan käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa mielensterveystyössä.

Suoritustapa ja arviointi:

Luento, opintokäynti, oppimistehtävä

Arviointi hyväksyty / täydennettävä

Opiskelumateriaali:

Opiskelumateriaalista sovitaan opintojakson alkaessa.

08PROSUU06 PROJEKTITYÖ 15 op**PROJEKTITYÖN PERUSTEET JA HANKKEEN SUUNNITTELU 3 OP****Tavoitteet ja sisältö:**

Opiskelija perehtyy tutkivaan ja kehittävään työotteeseen sekä projektityöskentelyyn. Opiskelija tarkastelee kriittisesti tutkimuksia ja hyödyntää niitä käytännössä.

Suoritustapa ja arviointi

Opiskelija suunnittelee yksin tai ryhmänsä opiskelijoiden kanssa hankkeen, joka toteutetaan koulutuksen aikana.

Luento, omatoiminen sekä työpari- ja ryhmätyöskentely, seminaari-istunnot.

Arviointi hyväksyty / täydennettävä

Opiskelumateriaali:

Opiskelumateriaalista sovitaan opintojakson alkaessa.

PROJEKTITYÖ 12 OP**Tavoitteet ja sisältö:**

Opiskelija kehittää tiedonhallinta- ja yhteistyötaitojaan sekä soveltaa projektityöskentelyn periaatteita hanketyöskentelyssään.

Suoritustapa ja arviointi

Opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja arvioi yhdessä opiskelijatovereiden, työelämän edustajien ja opettajan kanssa hankkeen, joka perustuu ammatillisen toiminnan kehittämiseen mielensterveystyössä. Opiskelija esittelee sekä suullisesti että kirjallisesti hanketta sen eri vaiheissa ja hankkeen päättyessä seminaarilaisuudessa.

Arviointi hyväksyty / täydennettävä

Opiskelumateriaali:

Opiskelumateriaalista sovitaan opintojakson alkaessa.

Kettunen, S. 2003. Onnistu projektissa. WSOY, Helsinki.

Mäkisalo, M. 2003. Yhdessä onnistumme. Opas työyhteisön kehittämiseen ja hyvinvointiin. Tammer-Paino Oy, Tampere.

Ruuska, K 2001. Projekti hallintaan. Talentum Media Oy, Jyväskylä.

Fysioterapian ja hoitotyön erikoistumisopinnot 30 op DIABETEKSEN EHKÄISY JA HOITO

Koulutuksen tavoitteet

Opiskelija syventää, laajentaa ja kehittää osaamistaan diabeteksen ehkäisyssä, hoidossa ja kuntoutuksessa.

Opiskelija osaa näyttöön perustuen ohjata ihmistä terveyttä tukeviin elintapoihin ja diabeteksen omahoitoon. Hoitotyön osalta noudatetaan **valtakunnallista opetussuunnitelmaa, joka valmistuu toukokuussa 2006.**

Fysioterapian ja hoitotyön erikoistumisopintojen opintojen rakenne

DIABETEKSEN EHKÄISY JA HOITO	30
08ORIENT06 Orientoivat opinnot	2
08D-EHK06 Diabeteksen ehkäisy	3
08D-SAI06 Diabetes sairautena	3
08OMAH06 Omahoito	7
08OTUKE06 Omahoidossa tukeminen	7
08D-KEH06 Diabeteshoitotyön kehittäminen	8
ERIKOISTUMISOPINNOT YHTEENSÄ 30 OP	30